

Η υπόθεση του κόλπου του Maine και η σημασία της για το δίκαιο της θάλασσας

Της Πασίδη-Κροντήρη Ηούς & Στεφανίδου Αγγελικής
Φοιτήτριες 3ου & 5ου έτους Νομικής ΑΠΘ

Το δίκαιο της θάλασσας στα πρώιμα στάδιά του επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από τη διεθνή νομολογία και ιδίως όσον αφορά σε ένα από τα πιο ακανθώδη ζητήματά του, την οριοθέτηση θαλάσσιων ζωνών. Ιστορικά, ο δρόμος άνοιξε για τη σύγχρονη νομολογία με την υπόθεση *Grisbådarna*¹, όπου για πρώτη φορά το Διαρκές Διαιτητικό Δικαστήριο αποφάνθηκε σχετικά με την οριοθέτηση θαλάσσιων ορίων². Η πλούσια νομολογία του προηγούμενου αιώνα υπήρξε καθοριστική για τον προσδιορισμό τόσο σχετικών εννοιών όσο και μεθοδολογιών. Αναφορικά με τη μέθοδο οριοθέτησης, έντονο ενδιαφέρον παρουσιάζει η υπόθεση του κόλπου του Maine. Η οριοθέτηση θαλάσσιων συνόρων στην περιοχή του κόλπου του Maine ήταν η πρώτη διεθνής υπόθεση θαλάσσιων συνόρων που αποφασίστηκε μετά την υιοθέτηση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας. Από την εκδίκαση αυτής της πρώτης μεγάλης διεθνούς υπόθεσης οριοθέτησης θαλάσσιων συνόρων μετά την ΔΣΘ, εξετάστηκαν σε περισσότερες από δώδεκα υποθέσεις οι

αρχές που πρέπει να εφαρμόζονται στη θαλάσσια οριοθέτηση³.

Προτού γίνει εκτενής αναφορά στο περιεχόμενο της υπόθεσης, σκόπιμη θα ήταν η επεξήγηση της έννοιας του κόλπου. Επειδή ακριβώς η ύπαρξη κόλπων δημιουργεί προβλήματα στη χάραξη των γραμμών βάσης για τη μέτρηση του εύρους της αιγιαλίτιδας ζώνης, κρίθηκε αναγκαίος ένας νομικός ορισμός της έννοιας, τον οποίο και συναντάμε για πρώτη φορά στη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας. Η έννοια του κόλπου προσδιορίζεται στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 10, το οποίο ορίζει ότι “ο κόλπος είναι ευδιάκριτη εσοχή ακτής της οποίας η διείσδυση στη ξηρά σε σχέση με το πλάτος του στομίου της είναι τέτοια, ώστε τα ύδατα που περικλείει να περικυκλώνονται από την ακτή αποτελώντας κάτι περισσότερο από μία απλή καμπυλότητα της ακτής”⁴. Μια τέτοια εσοχή αποτελεί κόλπο του δικαίου της θάλασσας, όταν ικανοποιούνται δύο αντικειμενικά κριτήρια. Αφενός, το κριτήριο του μήκους της γραμμής κλεισίματος του κόλπου, η οποία δεν

¹ Νορβηγία κατά Σουηδίας, 1909, Permanent Court of Arbitration, Διαθέσιμο σε: <https://pca-cpa.org/en/cases/77/>

² Mathias Forteau, Jean-Marc Thouvenin, *Traité de droit international de la mer*, Editions A. Pedone, 2017, σ. 88

³ Stuart Kaye, *Lessons Learned From The Gulf Of Maine Case : The Development Of Maritime*

Boundary Delimitation Jurisprudence Since UNCLOS III, *Ocean and Coastal Law Journal*, Volume 14, Number 1, Article 5, 2008, p. 74, Διαθέσιμο σε : <https://digitalcommons.maine.gov/cgi/viewcontent.cgi?article=1106&context=oclj>

⁴ United Nations Convention on the Law of the Sea, Dec. 10, 1982, 1833 U.N.T.S. 397

πρέπει να υπερβαίνει τα 24 ναυτικά μίλια και αφετέρου, το κριτήριο του ημικυκλίου, σύμφωνα με το οποίο, το εμβαδόν της εσωκλειόμενης στον κόλπο θαλάσσιας περιοχής να είναι τουλάχιστον ίσο με εκείνο ενός ημικυκλίου με διάμετρο ίση με το μήκος της γραμμής κλεισίματος του κόλπου⁵.

Εφόσον μία θαλάσσια εσοχή στην ξηρά κατά τον παραπάνω ορισμό αποτελεί κόλπο, τότε είναι δυνατόν να χαραχθεί κατά μήκος του στομίου του μία γραμμή βάσης. Το άρθρο 8 της ΔΣΘ ορίζει, επιπλέον, ότι τα ύδατα που βρίσκονται στο εσωτερικό τμήμα της γραμμής βάσεως θεωρούνται ως εσωτερικά ύδατα⁶. Ο ορισμός αυτός, όμως, όπως αναφέρει η πρώτη παράγραφος του άρθρου 10, αφορά κόλπους, οι ακτές των οποίων ανήκουν σε ένα μόνο κράτος. Στις περιπτώσεις που ο κόλπος βρίσκεται σε ακτές που ανήκουν σε περισσότερα από ένα κράτη υπάρχει ειδικό νομικό καθεστώς, αν και έχει υποστηριχθεί στη θεωρία ότι τα παράκτια κράτη δύνανται, κατόπιν συμφωνίας τους, να εφαρμόσουν την πρακτική των ευθειών γραμμών, όπως ορίζει το άρθρο 10.

Όσον αφορά στην υπόθεση του κόλπου του Maine, η διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου ξεκίνησε στις 25 Νοεμβρίου του 1981, με την κοινοποίηση στο Διεθνές Δικαστήριο Δικαιοσύνης της ειδικής συμφωνίας μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και του Καναδά και την περαιτέρω παραπομπή της σε Τμήμα του Δικαστηρίου, με αίτημα την οριοθέτηση του θαλάσσιου συνόρου που

χωρίζει την υφαλοκρηπίδα και τις αλιευτικές ζώνες των δύο χωρών στην περιοχή του κόλπου του Maine⁷. Η διαφορά των δύο κρατών είχε προκύψει ήδη από τη δεκαετία του 1960 και αφορούσε τις συγκρουόμενες διεκδικήσεις αυτών στα πλούσια αλιευτικά πεδία και τις πηγές πετρελαίου του Georges Bank, μίας ωοειδούς όχθης εντός του Κόλπου του Maine. Τη διαμάχη αυτή ακολούθησαν αναποτελεσματικές διαπραγματεύσεις, καθώς ο Καναδάς υποστήριζε τη γραμμή της ίσης απόστασης, την οποία, όμως, οι ΗΠΑ θεωρούσαν ανεπιεική. Το 1977 αμφότερα τα κράτη όρισαν ζώνες αλιείας 200 ναυτικών μιλίων, γεγονός που επέκτεινε την ήδη υπάρχουσα αντιπαράθεση και στις εν λόγω ζώνες⁸.

Το Τμήμα απέρριψε τις γραμμές οριοθέτησης που πρότειναν τα μέρη και καθόρισε τα κριτήρια και τη μέθοδο που θεώρησε εφαρμοστέα για τη χάραξη ενιαίας γραμμής οριοθέτησης. Το ενιαίο της θαλάσσιας μεθορίου είναι η συνήθης πρακτική που ακολουθείται από την πλειοψηφία των συμφωνιών οριοθέτησης, όταν πρόκειται για την ταυτόχρονη οριοθέτηση περισσότερων θαλάσσιων ζωνών και είναι αυτό ακριβώς που δημιουργεί αμφιβολίες για το ποιοι κανόνες πρέπει να προκριθούν. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στη σκέψη 194 της απόφασης, για την ταυτόχρονη οριοθέτηση με μία ενιαία γραμμή τόσο της υφαλοκρηπίδας, όσο και των υπερκείμενων υδάτων μπορεί να εφαρμοστεί ένα κριτήριο ή συνδυασμός κριτηρίων, τα οποία, όμως, δεν θα παρέχουν προνομιακή μεταχείριση

⁵ Όπως ακριβώς, Καστρίσιος Χρήστος, σε διδακτορική διατριβή «Ανάλυση και υλοποίηση οριοθέτησης θαλάσσιων ζωνών και συνόρων σε ψηφιακό περιβάλλον», ακαδημαϊκό έτος 2016-2017, σ. 52, Διαθέσιμο σε : http://ccom.unh.edu/sites/default/files/publications/Kastrisios_C_2017_MaritimeZonesAndBoundaries_Delimitation_AnalysisAndImplementationInDigitalEnvironment_PhD_compressed.pdf

⁶ Κ. Ιωάννου, Α. Στρατή, Δίκαιο της Θάλασσας, Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2000, σ. 57

⁷ Delimitation of the Maritime Boundary in the Gulf of Maine Area (Canada/United States of America), Διαθέσιμο σε : [Latest developments | Delimitation of the Maritime Boundary in the Gulf of Maine Area \(Canada/United States of America\) | International Court of Justice](#)

⁸ Θεμελιώδεις Έννοιες στο Διεθνές Δημόσιο Δίκαιο, Κώστας Θ. Χατζηκωνσταντίνου, Χαράλαμπος Ελ. Αποστολίδης, Μιλτιάδης Χ. Σαρηγιαννίδης, με τη συμβολή του Βασίλη Περγαντή, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, Β' Έκδοση, 2014, σ. 496-497

σε ένα εκ των προς οριοθέτηση αντικειμένων αλλά θα οδηγούν σε μια εξίσου κατάλληλη οριοθέτηση και για τα δύο.

Σε αυτή την οριοθέτηση με διττό σκοπό και κινούμενο στα πλαίσια των αρχών της επιείκειας, το Δικαστήριο προσανατολίστηκε σε ουδέτερα κριτήρια που δεν επικεντρώνονταν αποκλειστικά στα ειδικά χαρακτηριστικά της υφαλοκρηπίδας ή της ΑΟΖ. Στη βάση αυτή, συνέχισε τον συλλογισμό του στις επόμενες σκέψεις της απόφασης επισημαίνοντας ότι τα κριτήρια που είναι κυρίως εφαρμόσιμα για την οριοθέτηση είναι τα γεωγραφικά και μιλώντας για γεωγραφία, εννοείται η γεωγραφία που παρουσιάζουν οι ακτές (σκέψη 195). Η πολλαπλότητα, ωστόσο, και η ποικιλομορφία των γεωγραφικών καταστάσεων απαιτούν την ευελιξία του εφαρμοστέου κριτηρίου, ώστε αυτό να καταλήγει σε ένα πράγματι δίκαιο αποτέλεσμα (σκέψη 196) και για να το ελέγξει αυτό, επέλεξε να εξετάσει την “ανθρώπινη και οικονομική” γεωγραφία της περιοχής (σκέψη 232). Το Δικαστήριο είχε κατανοήσει ότι το κύριο ενδιαφέρον της διαμάχης μεταξύ των κρατών ήταν η οριοθέτηση του Georges Bank (σκέψη 38), προφανώς λόγω της μείζονος οικονομικής σημασίας του και κατέληξε στη χάραξη ορίου, το οποίο θα περνούσε διαμέσου του Georges Bank περίπου στο μισό των αξιώσεων των δύο μερών.

Η σημασία της υπόθεσης για το δίκαιο της θάλασσας

Λιγότερο από δύο χρόνια πριν το 1984 και μετά την πάροδο πολλών ετών εξέτασης και σχεδόν πλήρους αποτυχίας συναίνεσης κατά την Τρίτη Διάσκεψη των Ηνωμένων

Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS III), η διεθνής κοινότητα υιοθέτησε το κείμενο των άρθρων 74 και 83 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας⁹. Αυτά τα δύο σχεδόν πανομοιότυπα διατυπωμένα άρθρα παρείχαν τη φόρμουλα για την οριοθέτηση των θαλάσσιων συνόρων μεταξύ των ΑΟΖ και των υφαλοκρηπίδων των κρατών. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 74 της ΣΔΘ προβλέπεται ότι: “1. Η οριοθέτηση της ΑΟΖ/υφαλοκρηπίδας μεταξύ κρατών με απέναντι ή γειτονικές ακτές θα πραγματοποιείται με συμφωνία βάσει του διεθνούς δικαίου, όπως αναφέρεται στο άρθρο 38 του Καταστατικού του Διεθνούς Δικαστηρίου, προκειμένου να επιτευχθεί δίκαιη λύση”¹⁰ 2. Εφόσον τα ενδιαφερόμενα κράτη δεν μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία σε εύλογο χρονικό διάστημα, τότε θα πρέπει να προσφύγουν σε διεθνή δικαιοδοτική διαδικασία είτε μέσω του ΔΔΧ ή με από κοινού διαιτητικό όργανο ή επιτροπή συμβιβασμού, όπως προβλέπει η διαδικασία επιλύσεως των διαφορών στο Μέρος XV της Σύμβασης.” Είναι αναγκαίο, όμως, να σημειωθεί πως τα άρθρα 74 και 83 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας καθορίζουν μόνο το επιθυμητό αποτέλεσμα, χωρίς να υποδεικνύουν και συγκεκριμένες μεθόδους για την οριοθέτηση των επικαλυπτόμενων θαλασσίων ζωνών.

Πριν από τη διαπίστωση αυτή, επικρατούσαν δύο αντιτιθέμενες απόψεις, από τις οποίες η μία υποστήριζε την πραγματοποίηση της οριοθέτησης σύμφωνα με τις αρχές της ευθυδικίας, όπου υπάρχει η δυνατότητα επίκλησης των σχετικών περιστάσεων, ενώ η άλλη υποστήριζε την πραγματοποίηση της οριοθέτησης με τη μέθοδο της μέσης απόστασης ειδικών περιστάσεων και

⁹ United Nations Convention on the Law of the Sea, Dec. 10, 1982, 1833 U.N.T.S. 397

¹⁰ Stuart Kaye, Lessons Learned From The Gulf Of Maine Case : The Development Of Maritime Boundary Delimitation Jurisprudence Since UNCLOS III, Ocean and Coastal Law Journal,

Volume 14, Number 1, Article 5, 2008, p. 73-74, Διαθέσιμο σε : <https://digitalcommons.maine.gov/cgi/viewcontent.cgi?article=1106&context=oclj>

διατυπωνόταν στο άρθρο 6 της Σύμβασης της Γενεύης του 1958 για την Υφαλοκρηπίδα. Οι προαναφερθέντες κανόνες εφαρμόζονταν μόνο στην περίπτωση έλλειψης συμφωνίας μεταξύ των εμπλεκομένων κρατών και υπό τον όρο ότι οι ειδικές περιστάσεις δεν δικαιολογούν τον διαφορετικό καθορισμό των ορίων. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός πως ο κανόνας της μέσης απόστασης για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας μεταξύ κρατών με αντικείμενες ακτές της παραγράφου 1 του άρθρου 6 της Σύμβασης της Γενεύης θεωρείται, πλέον, μετά την απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου Δικαιοσύνης στην υπόθεση του νησιού Jan Mayen¹¹, μέρος του εθιμικού δικαίου¹².

Όσον αφορά στους παράγοντες, που λαμβάνονται υπόψη κατά την οριοθέτηση θαλάσσιων ζωνών, η φυσική επέκταση έχει μειωθεί σε σημασία, ενώ έχει αυξηθεί η σπουδαιότητα άλλων παραγόντων, κυριότερος μεταξύ των οποίων είναι η γεωγραφία, ή πιο συγκεκριμένα, η γεωγραφία του άμεσου χώρου, όπου θα γίνει η οριοθέτηση. Μάλιστα, στην υπόθεση του κόλπου του Maine το Δικαστήριο δήλωσε ότι: “*Το Δικαστήριο είναι, επιπλέον, πεπεισμένο για τους σκοπούς μιας τέτοιας επιχείρησης οριοθέτησης που απαιτείται εδώ. Το Διεθνές Δίκαιο, όπως θα παρουσιαστεί παρακάτω, δεν κάνει τίποτα άλλο παρά ορίζει γενικά ότι*

πρέπει να εφαρμόζονται δίκαια κριτήρια, κριτήρια που μπορούν να ονομάζονται σωστά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά της περιοχής"¹³ και προτίμησε τη γεωγραφία από οποιουσδήποτε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών εκτιμήσεων¹⁴.

Κατά τη διαδικασία της οριοθέτησης, το Δικαστήριο επιδιώκει πρώτα να καθορίσει την περιοχή στην οποία θα γίνει η οριοθέτηση και τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά εντός αυτής, που θα επηρεάσουν το όριο. Αυτό έχει αποδειχθεί προβληματικό σε ορισμένες οριοθετήσεις, καθώς εξετάζονταν ευρύτερες ή στενότερες περιοχές, ανάλογα με το τι ταίριαζε στις θέσεις, που επικαλούνταν τα κράτη ενώπιον του Δικαστηρίου. Για παράδειγμα, στην υπόθεση του κόλπου του Maine, οι ΗΠΑ προέτρεψαν το Δικαστήριο να εξετάσει το μακρογεωγραφικό πλαίσιο του κόλπου του Maine στην ανατολική ακτή της Βόρειας Αμερικής, ενώ ο Καναδάς τόνισε στο Δικαστήριο ότι πρέπει να εξετάσει τον κόλπο ως διακριτό χαρακτηριστικό και όχι ως μέρος μιας ακτής που εκτείνεται σε χιλιάδες μίλια¹⁵.

Το Τμήμα του Δικαστηρίου θεώρησε ότι για να φτάσει η διαφορά των μερών στη μεσολάβηση ενός τρίτου που θα έχει την απαιτούμενη αρμοδιότητα θα πρέπει να έχουν προηγηθεί οι ανεπιτυχείς

11 Maritime Delimitation in the Area between Greenland and Jan Mayen (Denmark v. Norway), Διαθέσιμο σε : [Latest developments | Maritime Delimitation in the Area between Greenland and Jan Mayen \(Denmark v. Norway\) | International Court of Justice](#)

¹² Ελευθεριάδου Νικολέτα, σε διπλωματική εργασία «Η Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Ελλάδας. Τα όρια και η οικονομική σημασία των θαλάσσιων συνόρων της», ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, σ. 20-22, Διαθέσιμο σε : <https://dione.lib.unipi.gr/xmlui/bitstream/handle/unipi/5252/Eleftheriadou.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

¹³ See *Continental Shelf (Tunis. v. Libya)*, 1982 I.C.J.18, 34 (Feb. 24); see also *Delimitation of Maritime Areas between Canada and French Republic (Can. v. Fr.)*, 31 I.L.M. 1148, 1161 (1992).

14 Stuart Kaye, Lessons Learned From The Gulf Of Maine Case : The Development Of Maritime Boundary Delimitation Jurisprudence Since UNCLOS III, *Ocean and Coastal Law Journal*, Volume 14, Number 1, Article 5, 2008, p. 90, Διαθέσιμο σε : <https://digitalcommons.maine.gov/cgi/viewcontent.cgi?article=1106&context=oclj>

¹⁵ Stuart Kaye, Lessons Learned From The Gulf Of Maine Case : The Development Of Maritime Boundary Delimitation Jurisprudence Since UNCLOS III, *Ocean and Coastal Law Journal*, Volume 14, Number 1, Article 5, 2008, p. 79-80, Διαθέσιμο σε : <https://digitalcommons.maine.gov/cgi/viewcontent.cgi?article=1106&context=oclj>

προσπάθειες συμφωνίας στα πλαίσια πάντα καλόπιστων διαπραγματεύσεων και αληθινής πρόθεσης για την επίτευξη ενός θετικού αποτελέσματος. Η οριοθέτηση θα πρέπει να γίνει επί τη βάση της αρχής της επιείκειας και πρακτικών μεθόδων που οδηγούν σε ένα δίκαιο αποτέλεσμα. Προς την κατεύθυνση αυτή, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η γεωγραφική διαμόρφωση και άλλες σχετικές περιστάσεις¹⁶.

Από το Δικαστήριο δεν έγινε δεκτή τόσο η προηγούμενη συμπεριφορά των μερών όσο και γεωλογικοί παράγοντες σχετιζόμενοι μόνο με τον βυθό αλλά και οικολογικοί παράγοντες σχετιζόμενοι με τα υπερκείμενα ύδατα και επομένως απερρίφθη η θέση των ΗΠΑ που πρότασε ως φυσικό όριο το Northeast Channel, το οποίο θα απέδιδε το Georges Bank στην αμερικανική πλευρά. Βρίσκοντας έρεισμα σε οικολογικούς παράγοντες, οι ΗΠΑ υποστήριξαν ότι έπρεπε να τους αποδοθεί όλη η περιοχή του αλιευτικού πεδίου του Georges Bank, ενώ ο Καναδάς με βάση το άρθρο 6 της Σύμβασης του 1958 για την Υφαλοκρηπίδα, στην οποία είχαν προσχωρήσει αμφότερα τα κράτη, ήταν υπέρ της λύσης της μέσης γραμμής. Το Δικαστήριο λόγω του διττού σκοπού της οριοθέτησης απέρριψε την εφαρμογή του άρθρου 6 και επέλεξε ως εφαρμοστέο δίκαιο για τις δύο ζώνες το εθνικό δίκαιο.

Έτσι, αναζητήθηκαν ουδέτερα κριτήρια, τα οποία δεν συνδέονται με ένα αποκλειστικά από τα προς οριοθέτηση αντικείμενα αλλά συνάδουν σε οριοθέτηση με πολλαπλούς στόχους και κατέληξε σε γεωγραφικά στοιχεία αναφερόμενο στη διαμόρφωση των ακτών των δύο κρατών, για να οδηγηθεί σε μια τεθλασμένη γραμμή¹⁷, που τηρούσε ως επί το πλείστον τις ισορροπίες, ενώ παράλληλα δεν απέδωσε το Georges Bank σε ένα μόνο μέρος, διότι θεώρησε ότι, έτσι, θα αδικούνταν το άλλο μέρος¹⁸.

Επιπλέον, η γεωλογία χαρακτηρίστηκε από το Δικαστήριο ως μη σχετική υπό τις περιστάσεις, και η γεωμορφολογία αντιμετωπίστηκε το ίδιο, δεδομένου ότι το Northeast Channel δεν θεωρήθηκε αρκετά σημαντικό, ώστε να επηρεάσει την τελική πορεία του ορίου. Είναι σαφές ότι οι γεωμορφολογικοί και γεωλογικοί παράγοντες δεν έχουν βοηθήσει πολύ στην οριοθέτηση των ορίων σε υποθέσεις ενώπιον διεθνών δικαστηρίων¹⁹. Ωστόσο, το Δικαστήριο, βασιζόμενο κυρίως στις γεωγραφικές περιστάσεις, θεώρησε ως σχετική περίπτωση το σχήμα του κόλπου και την αλλαγή κατεύθυνσης της ακτογραμμής, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα οι ακτές των δύο κρατών από παρακείμενες να θεωρηθούν αντικείμενες²⁰.

¹⁶ Δαμπάλη Σοφία, σε διπλωματική εργασία «Η οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών στο δίκαιο της θάλασσας μέσα από την κρίση διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων», ακαδημαϊκό έτος 2007-2008, σ.47, Διαθέσιμο σε : <https://law.duth.gr/wp-content/uploads/2018/04/SophiaDampali.pdf>

¹⁷ Δαμπάλη Σοφία, σε διπλωματική εργασία «Η οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών στο δίκαιο της θάλασσας μέσα από την κρίση διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων», ακαδημαϊκό έτος 2007-2008, σ.28, Διαθέσιμο σε : <https://law.duth.gr/wp-content/uploads/2018/04/SophiaDampali.pdf>

¹⁸ Θεμελιώδεις Έννοιες στο Διεθνές Δημόσιο Δίκαιο, Κώστας Θ. Χατζηκωνσταντίνου, Χαράλαμπος Ελ. Αποστολίδης, Μιλτιάδης Χ. Σαρηγιαννίδης, με τη συμβολή του Βασίλη

Περγαντή, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, Β' Έκδοση, 2014, σ. 500-501

¹⁹ Stuart Kaye, Lessons Learned From The Gulf Of Maine Case : The Development Of Maritime Boundary Delimitation Jurisprudence Since UNCLOS III, Ocean and Coastal Law Journal, Volume 14, Number 1, Article 5, 2008, p. 93, Διαθέσιμο σε : <https://digitalcommons.maine.gov/cgi/viewcontent.cgi?article=1106&context=oclj>

²⁰ Ελευθεριάδου Νικολέτα, σε διπλωματική εργασία «Η Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Ελλάδας. Τα όρια και η οικονομική σημασία των θαλάσσιων συνόρων της», ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, σ. 32-33, Διαθέσιμο σε : <https://dione.lib.unipi.gr/xmlui/bitstream/handle/un>

Η απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση του κόλπου του Maine κατέχει σημαντική θέση στην ανάπτυξη της διεθνούς οριοθέτησης των θαλασσίων ζωνών. Η σημασία της δεν προέρχεται απλώς από τα θέματα που συζητήθηκαν, την επιρροή τους και την προηγούμενη αξία τους σε άλλες υποθέσεις, αλλά από το γεγονός ότι η υπόθεση σηματοδότησε την πρώτη απόφαση ενός διεθνούς δικαστηρίου μετά την έγκριση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Δίκαιο της Θάλασσας. Το Διεθνές Δικαστήριο Δικαιοσύνης, εν ολίγοις, κλήθηκε να διασαφηνίσει κανόνες σχετικούς με τη θαλάσσια οριοθέτηση σε έναν κενό καμβά δεδομένης και της έλλειψης ουσιαστικής βοήθειας των άρθρων 74 και 83 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας²¹.

Επομένως, αντιλαμβανόμαστε πως η οριοθέτηση θαλασσίων ζωνών μεταξύ δύο γειτονικών κρατών, στην περίπτωση που δεν υπάρχει ήδη σχετική συμφωνία μεταξύ τους ή είναι αδύνατη η επίτευξη αυτής, δεν γίνεται πάντα με την αυτούσια εφαρμογή ενός κανόνα δικαίου, καθώς πρέπει να ληφθούν υπόψη τα μοναδικά χαρακτηριστικά της προς οριοθέτηση περιοχής και οι σχετικές περιστάσεις. Το Δικαστήριο μπορεί, συνεπώς, να ρίξει το βάρος σε κριτήρια συναφή με τον κανόνα δικαίου, ικανά να συμβάλλουν στη διασφάλιση επίτευξης ενός δίκαιου αποτελέσματος. Μπορεί, ακόμη, να περιφρονήσει ορισμένα στοιχεία, προκειμένου να δημιουργήσει ένα κοινό διαχωριστικό όριο για περισσότερες θαλάσσιες ζώνες, να βασιστεί σε ένα ευδιάκριτο φυσικό σύνορο ή να καταφύγει σε γεωγραφικούς, γεωλογικούς,

γεωμορφολογικούς, οικολογικούς ή άλλους παράγοντες, εάν αυτοί παίζουν τον κυρίαρχο ρόλο. Υπάρχει, όμως, και η δυνατότητα συνδυασμού μεθόδων στη βάση των αρχών του Διεθνούς Δικαίου και της επιείκειας, με γνώμονα πάντα την επίτευξη ενός δίκαιου αποτελέσματος και για τα δύο κράτη.

ipi/5252/Eleftheriadou.pdf?sequence=2&isAllowed=y

²¹ Stuart Kaye, Lessons Learned From The Gulf Of Maine Case : The Development Of Maritime Boundary Delimitation Jurisprudence Since UNCLOS III, Ocean and Coastal Law Journal, Volume 14, Number 1, Article 5, 2008, p. 97-98, Διαθέσιμο σε : <https://digitalcommons.maine.gov/vicwcontent/cgi/article=1106&context=oclj>

Στοιχεία αρθρογράφων:

Αγγελική Στεφανίδου aggelikistefa@gmail.com , 6994525960, 5ο έτος

Ηώ Πασίδη-Κροντήρη, iokrontiri071610@gmail.com , 6987870730, 3ο έτος